

2. СЕКЦІЯ СУСПІЛЬНИХ НАУК

ПІДСЕКЦІЯ ЕКОНОМІКИ

ОЦІНКА ЗБАЛАНСОВАНOSTІ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

А. Єріна (кафедра економічної теорії)

Зовнішня торгівля найбільш динамічний елемент національної економіки. В Україні, незважаючи на стрімкий спад виробництва, зовнішньоторговельний оборот прискорено зростає — за 1995—96 рр. на 20 %. Водночас, через диспропорцію в торговельному обороті від'ємне сальдо рахунку поточних операцій становило 2,6—2,4 % до обсягу ВВП. Оцінка масштабу диспропорцій, порівняння їх в часі та просторі ґрунтуються на використанні відносних статистичних показників, які умовно можна об'єднати в дві групи.

Першу групу представляють коефіцієнти збалансованості експортно-імпортних операцій $K = E : I$. Відхилення $(1 - K)$ характеризує масштаб дефіциту. В 1996 році коефіцієнт збалансованості експорту та імпорту товарів знизився до 0,78, тобто 22 % товарного імпорту не забезпечувалось експортом. Десята частина дефіциту торговельного балансу компенсувалась експортом послуг, решта — залученими зовнішніми ресурсами, що спричинило зростання зовнішнього боргу. Масштаби диспропорцій коливались залежно від торговельного партнера: для країн СНД $K = 0,62$, для інших країн світу — 1,08.

До другої групи належать показники структури експорту та імпорту за товарними групами, ступенем технологічної обробки товару, характером розрахунків. В українському експорті домінують дві енергомісткі групи товарів: метали і металопродукція та промислові хімічні продукти. Очевидно, що конкурентоздатність енергомісткої продукції низька, а залежність економіки від імпорту енергоносіїв висока. Частка енергоносіїв у товарному імпорті становить близько 40 %.

Товарна структура експорту за ступенем технологічної обробки свідчить про сировинний його напрям. Понад 20 % експорту припадає на харчову сировину та продукти, навіть в найпотужнішій товарній групі “метали та металопродукція” переважають напів-

фабрикати. За співвідношенням динаміки цін експорту та імпорту можна зробити висновок про погіршення умов торгівлі.

Зовнішні диспропорції поглиблює відтік капіталу через бартерну торгівлю. В 1996 році частка бартеру в експорті становила 21,8 %, в імпорті — 15,2 %.

Розглянуті показники збалансованості зовнішньої торгівлі взаємопов'язані з показниками, які характеризують експортний потенціал країни, галузей, регіонів та ефективність зовнішньоторговельних операцій. В комплексі вони слугують інформаційною базою для регулювання платіжного балансу.

ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТОМ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ З БОКУ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ КОМПАНІЇ

Л. Корнілова, А. Храбан (департамент економічних наук)

З метою якнайшвидшої реанімації вітчизняної економіки Україна повинна пройти шлях реструктуризації більшості її галузей. Беручи до уваги органічний зв'язок електроенергетики з іншими галузями промислової та підприємницької діяльності, Проект Реструктуризації Електроенергетичного Комплексу України слід вважати одним з ключових щодо цього шляху.

За результатами тендерів 12 консультативних фірм у 1995 році розпочали співпрацю з українськими фахівцями над реструктуризацією електроенергетичного комплексу України. Причетність до діяльності однієї з цих фірм була джерелом проведення даного дослідження.

Безпосереднім об'єктом дослідження був план діяльності гілки консультативної компанії, яка за умовами контракту за 1 рік має здійснити цілісний комплекс робіт.

Основний результат дослідження полягає у тому, що створено оптимальний план виконання робіт, який відрізняється такими ознаками:

- компанія матиме проти річної тривалості комплексу резерв часу 3 тижні, що страхуватиме від загрози зриву строків виконання контракту в разі виникнення непередбачуваних затримок окремих робіт;
- заплановано найраціональніше використання виконавців, що дає змогу тримати рівень повної зайнятості для 5 груп консультантів